

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 30ής Μαΐου 2006 *

Στην υπόθεση T-87/94,

J. C. Blom, κάτοικος Blokker (Κάτω Χώρες), και οι λοιποί ενάγοντες των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται στο παράρτημα εκπροσωπούμενοι αρχικώς από τους H. Bronkhorst και E. Rijnacker Hordijk, δικηγόρους, στη συνέχεια δε από τον E. Rijnacker Hordijk,

ενάγοντες,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου αρχικώς από τον A. Brautigam και την A.-M. Colaert, στη συνέχεια δε από την A.-M. Colaert,

εναγομένου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τον T. van Rijn, επικουρούμενο από τον H.-J. Rabe, δικηγόρο, στη συνέχεια δε από τον T. van Rijn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 178 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 235 ΕΚ) και του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ), προς αποκατάσταση των ζημιών τις οποίες ισχυρίζεται ότι υπέστη ο ενάγων λόγω του ότι εμποδίστηκε να εμπορευθεί γάλα, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 132, σ. 11),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά, Πρόεδρο, E. Martins Ribeiro και K. Jürimäe, δικαστές,
γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 29ης Νοεμβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1078/77 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί συστάσεως καθεστώτος πριμοδοτήσεων για τη μη διάθεση σε εμπορία του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και την αναδιάρθρωση των αγελών βοοειδών γαλακτοπαραγωγής (PB 1977, L 131, σ. 1), προέβλεπε την καταβολή πριμοδοτήσεως μη εμπορίας ή πριμοδοτήσεως μετατροπής στους παραγωγούς οι οποίοι δεσμεύονταν, αντιστοίχως, να μην εμπορευθούν επί πενταετία γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα ή να μην εμπορευθούν γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα και να μετατρέψουν τις αγέλες τους από αγέλες γαλακτοπαραγωγής σε αγέλες παραγωγής κρέατος εντός τετραετούς προθεσμίας μετατροπής.
- 2 Οι παραγωγοί γάλακτος που ανέλαβαν δέσμευση μη εμπορίας δυνάμει του κανονισμού 1078/77 καλούνται κοινώς «παραγωγοί SLOM», τα δε αρχικά αυτά προέρχονται από την ολλανδική έκφραση «slachten en omschakelen» (σφαγή και μετατροπή), η οποία περιγράφει τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο του συστήματος μη εμπορίας ή μετατροπής.
- 3 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10), και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς την οποία αναφέρει το άρθρο 5γ του

κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), καθιέρωσαν, από της 1ης Απριλίου 1984, συμπληρωματική εισφορά, η οποία θα επιβαλλόταν επί των ποσοτήτων γάλακτος που θα παραδίδονταν καθ' υπέρβαση ορισμένης ποσότητας αναφοράς, η οποία θα καθοριζόταν για κάθε αγοραστή εντός των ορίων μιας συνολικής εγγυημένης ποσότητας σε κάθε κράτος μέλος. Η ποσότητα αναφοράς για την οποία δεν θα καταβαλλόταν συμπληρωματική εισφορά ήταν ίση με την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που, ανάλογα με την εναλλακτική λύση που είχε επιλέξει το κράτος, είτε είχε παραδώσει ο παραγωγός είτε είχε αγοράσει το γαλακτοκομείο κατά το έτος αναφοράς, το οποίο για τις Κάτω Χώρες ήταν το 1983.

- 4 Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς την οποία αφορά το άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 καθορίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84 της Επιτροπής, της 16ης Μαΐου 1984 (ΕΕ L 132, σ. 11).
- 5 Οι παραγωγοί οι οποίοι, λόγω της δεσμεύσεως που είχαν αναλάβει δυνάμει του κανονισμού 1078/77, δεν πραγματοποίησαν παραδόσεις γάλακτος κατά το έτος αναφοράς που είχε επιλέξει το οικείο κράτος μέλος αποκλείονταν από τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς.
- 6 Με τις αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder (Συλλογή 1988, σ. 2321, στο εξής: απόφαση Mulder I), και 170/86, Von Deetzen (Συλλογή 1988, σ. 2355, στο εξής: απόφαση Von Deetzen), το Δικαστήριο έκρινε άκυρο τον κανονισμό 857/84, όπως συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1371/84, καθόσον δεν προέβλεπε τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς στους παραγωγούς οι οποίοι, σε συμμόρφωση με τη δέσμευση που είχαν αναλάβει βάσει του κανονισμού 1078/77, δεν παρέδωσαν γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς που είχε επιλέξει το οικείο κράτος μέλος.
- 7 Κατόπιν των αποφάσεων Mulder I και Von Deetzen, προπαρατεθεισών στη σκέψη 6, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Μαρτίου 1989, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 764/89, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 84, σ. 2), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 1989, προκειμένου να επιτραπεί η χορήγηση στους παραγωγούς που αφορούσαν οι αποφάσεις αυτές ειδικής ποσότητας αναφοράς ίσης προς το 60 %

της παραγωγής τους κατά τους δώδεκα μήνες που είχαν προηγηθεί της αναλήψεως δεσμεύσεως μη εμπορίας ή μετατροπής δυνάμει του κανονισμού 1078/77.

- 8 Οι παραγωγοί που είχαν αναλάβει δεσμεύσεις μη εμπορίας ή μετατροπής και οι οποίοι, κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 764/89, έτυχαν της λεγόμενης «ειδικής» ποσότητας αναφοράς καλούνται «παραγωγοί SLOM I».
- 9 Το άρθρο 3α, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89, εξαρτούσε τη χορήγηση ποσότητας αναφοράς, μεταξύ άλλων, από την προϋπόθεση ότι ο παραγωγός «έχει αποδείξει, προς υποστήριξη της αιτήσεώς του [...], ότι δύναται να παράγει στην εκμετάλλευσή του ποσότητα που φθάνει μέχρι την αιτηθείσα ποσότητα αναφοράς».
- 10 Κατά το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού, η διάταξη αυτή αφορούσε τον παραγωγό «του οποίου η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, κατ' εκτέλεση της δέσμευσης που αν[έλαβε] δυνάμει του κανονισμού [...] 1078/77, [έληξε] μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 1983 στα κράτη μέλη στα οποία η συλλογή γάλακτος των μηνών από τον Απρίλιο έως τον Σεπτέμβριο είναι τουλάχιστον διπλάσια από τη συλλογή των μηνών από τον Οκτώβριο έως τον Μάρτιο του επόμενου έτους».
- 11 Με την απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 1990, C-189/89, Spagl (Συλλογή 1990, σ. I-4539), το Δικαστήριο κήρυξε άκυρο το άρθρο 3α, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89, καθόσον απέκλειε τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς βάσει της διατάξεως αυτής στους παραγωγούς για τους οποίους η περίοδος μη εμπορίας ή μετατροπής, σύμφωνα με τη δέσμευση που είχε αναληφθεί σύμφωνα με τον κανονισμό 1078/77, είχε λήξει πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1983 ή ενδεχομένως πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1983.

- 12 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως *Sragl*, προπαρατεθείσας στη σκέψη 11, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1639/91, της 13ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού 857/84 (ΕΕ L 150, σ. 35), ο οποίος, καταργώντας τις προϋποθέσεις που είχαν κριθεί ανίσχυρες από το Δικαστήριο, αφορώσες, μεταξύ άλλων, το χρονικό σημείο λήξεως ισχύος της δεσμεύσεως μη εμπορίας, κατέστησε δυνατή τη χορήγηση στους εν λόγω παραγωγούς ειδικής ποσότητας αναφοράς. Οι παραγωγοί αυτοί καλούνται «παραγωγοί SLOM II». Οι παραγωγοί των οποίων η δέσμευση μη εμπορίας δυνάμει του κανονισμού 1078/77 έληξε το 1983 αποτελούν υποκατηγορία των παραγωγών SLOM II και καλούνται «παραγωγοί SLOM 1983».
- 13 Με παρεμπίπτουσα απόφαση της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3061, στο εξής: απόφαση Mulder II), το Δικαστήριο έκρινε ότι η Κοινότητα ευθυνόταν για τη ζημία που είχαν υποστεί ορισμένοι γαλακτοπαραγωγοί οι οποίοι είχαν αναλάβει δεσμεύσεις δυνάμει του κανονισμού 1078/77, ακολούθως δε εμποδίστηκαν να εμπορευθούν γάλα κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84. Όσον αφορά τα καταβλητέα ποσά, το Δικαστήριο κάλεσε τους διαδίκους να τα προσδιορίσουν από κοινού κατόπιν συμφωνίας.
- 14 Κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως αυτής, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δημοσίευσαν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 5ης Αυγούστου 1992 την ανακοίνωση 92/C 198/04 (ΕΕ C 198, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992). Αφού τα κοινοτικά όργανα υπενθύμισαν με την ανακοίνωση αυτή τις συνέπειες της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, εξέφρασαν την πρόθεσή τους να καθορίσουν τα πρακτικά μέτρα για την αποζημίωση των οικείων παραγωγών, με σκοπό τη διασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας της αποφάσεως αυτής.
- 15 Μέχρι τη λήψη των μέτρων αυτών, τα κοινοτικά όργανα δεσμεύθηκαν να μην εγείρουν ένσταση παραγραφής βάσει του άρθρου 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου έναντι παραγωγού πληρούντος τις προϋποθέσεις της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13. Ωστόσο, η εν λόγω δέσμευση εξηρτάτο από την προϋπόθεση ότι η αξίωση αποζημιώσεως δεν θα είχε ακόμη παραγραφεί κατά την ημερομηνία δημοσιεύσεως της ανακοινώσεως ή κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο παραγωγός θα απευθυνόταν σε κάποιο από τα όργανα.

- 16 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο θέσπισε τα εν λόγω πρακτικά μέτρα εκδίδοντας τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2187/93, της 22ας Ιουλίου 1993, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 196, σ. 6). Ο κανονισμός αυτός προέβλεπε, υπέρ των παραγωγών που είχαν τύχει οριστικής ποσότητας αναφοράς, την προσφορά κατ' αποκοπήν αποζημίωσης προς αποκατάσταση των ζημιών που αυτοί υπέστησαν λόγω εφαρμογής της ρυθμίσεως την οποία αφορούσε η απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13.
- 17 Το άρθρο 14, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 2187/93 ορίζει τα εξής:

«Η μη αποδοχή της προσφοράς εντός προθεσμίας δύο μηνών, υπολογιζόμενων από την ημερομηνία παραλαβής της, έχει ως συνέπεια την εξ αυτής αποδέσμευση στο μέλλον των ενδιαφερομένων κοινοτικών οργάνων.»

- 18 Με απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 1999, T-1/96, Böcker-Lensing και Schulze-Beiering κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-1, στο εξής: απόφαση Böcker-Lensing), το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η Κοινότητα δεν ευθυνόταν έναντι των παραγωγών των οποίων η δέσμευση SLOM είχε παύσει να ισχύει το 1983 και οι οποίοι δεν επανέλαβαν την παραγωγή γάλακτος πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 857/84 ούτε απέδειξαν ότι είχαν προβεί σε ενέργειες που μπορούσαν να θεωρηθούν ως απόδειξη της προθέσεώς τους να επαναλάβουν την παραγωγή μετά τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας.
- 19 Με την απόφαση Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, το Πρωτοδικείο έκρινε επίσης ότι το γεγονός ότι οι ενάγοντες έτυχαν ποσότητας αναφοράς από τις εθνικές αρχές ουδόλως αναιρεί το συμπέρασμα στο οποίο αυτό κατέληξε όσον αφορά τη θεμελίωση της ευθύνης της Κοινότητας, δεδομένου ότι, αφού η συμπεριφορά των εθνικών αρχών δεν τη δεσμεύει, η χορήγηση ποσότητας αναφοράς δεν προδικάζει το ζήτημα της υπάρξεως δικαιώματος αποζημίωσης δυνάμει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.

- 20 Με απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-203, στο εξής: απόφαση Mulder III), το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί του ποσού των αποζημιώσεων που ζητούσαν οι ενάγοντες των υποθέσεων τις οποίες αφορούσε η απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13.
- 21 Με απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2000 [C (2000) 3592 τελικό], η Επιτροπή, η οποία, κατά το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 2330/98 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 1998, για την προσφορά αποζημίωσης σε ορισμένους παραγωγούς γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων, οι οποίοι εμποδίστηκαν προσωρινά να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους (ΕΕ L 291, σ. 4), εξουσιοδοτήθηκε να επιτρέψει τη διαβίβαση προσφορών αποζημιώσεως σε παραγωγούς των οποίων η κατάσταση πληρούσε τις προϋποθέσεις για τη θεμελίωση ευθύνης της Κοινότητας, αλλά οι οποίοι δεν έλαβαν αποζημίωση δυνάμει του κανονισμού 2187/93 ή δυνάμει των άλλων διατάξεων που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του κανονισμού 2330/98, προσέφερε σε ορισμένους Ολλανδούς παραγωγούς αποζημίωση αντίστοιχη προς την καθορισθείσα από το Δικαστήριο με την απόφαση Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20.
- 22 Με τις αποφάσεις της 31ης Ιανουαρίου 2001, T-533/93, Bouma κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-203, στο εξής: απόφαση Bouma), και T-73/94, Beusmans κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-223, στο εξής: απόφαση Beusmans), το Πρωτοδικείο απέρριψε τις αγωγές αποζημιώσεως εξ εξωσυμβατικής ευθύνης οι οποίες ασκήθηκαν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 235 ΕΚ και του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, εκ μέρους δύο παραγωγών γάλακτος στις Κάτω Χώρες οι οποίοι είχαν αναλάβει, στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77, δεσμεύσεις μη εμπορίας των οποίων η ισχύς έληξε το 1983.
- 23 Με τη σκέψη 45 της αποφάσεως Bouma (σκέψη 44 της αποφάσεως Beusmans), προπαρατεθείσας στη σκέψη 22, το Πρωτοδικείο συνήγαγε από την απόφαση Spragl, προπαρατεθείσα στη σκέψη 11, ότι οι παραγωγοί των οποίων η δέσμευση έπαυσε να ισχύει το 1983 μπορούσαν βάσιμα να στηρίξουν την αγωγή τους αποζημιώσεως στην παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μόνον αν αποδείκνυαν ότι οι λόγοι για τους οποίους δεν επανέλαβαν την παραγωγή γάλακτος κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς συνδέονταν με το γεγονός ότι διέκοψαν την παραγωγή αυτή για ορισμένο χρονικό διάστημα και ότι τους ήταν αδύνατο, για λόγους οργανώσεως της εν λόγω παραγωγής, να την επαναλάβουν αμέσως.

- 24 Με τη σκέψη 46 της αποφάσεως Bouma (σκέψη 45 της αποφάσεως Beusmans), προπαρατεθείσας στη σκέψη 22, το Πρωτοδικείο αναφέρθηκε στην απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, διαπιστώνοντας τα εξής:

«Περαιτέρω, από την απόφαση Mulder II, συγκεκριμένα από τη σκέψη 23, προκύπτει ότι η ευθύνη της Κοινότητας εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι οι παραγωγοί έχουν σαφώς δηλώσει την πρόθεσή τους να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας. Πράγματι, για να μπορέσουν οι παραγωγοί SLOM να στηρίξουν δικαίωμα αποζημιώσεως επί του παράνομου χαρακτήρα για τον οποίο κρίθηκαν ανίσχυροι οι κανονισμοί που διαμόρφωσαν την κατάσταση των παραγωγών SLOM, πρέπει να έχουν εμποδιστεί να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος. Τούτο συνεπάγεται ότι οι παραγωγοί των οποίων η δέσμευση έληξε πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 857/84 επανέλαβαν την παραγωγή αυτή ή, τουλάχιστον, έλαβαν σχετικά μέτρα, όπως η πραγματοποίηση επενδύσεων ή επισκευών, ή η συντήρηση των αναγκαίων για την εν λόγω παραγωγή εξοπλισμών (βλ. επ' αυτού [...] προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Van Gerven στην προαναφερθείσα υπόθεση Mulder II, Συλλογή 1992, σ. I-3094, παράγραφος 30).»

- 25 Όσον αφορά την κατάσταση των εναγόντων, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε τα εξής, με τη σκέψη 48 της αποφάσεως Bouma (σκέψη 47 της αποφάσεως Beusmans), προπαρατεθείσας στη σκέψη 22:

«Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο ενάγων δεν επανέλαβε την παραγωγή γάλακτος μεταξύ της ημερομηνίας λήξεως της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας [...] και της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του καθεστώτος ποσοστώσεων, την 1η Απριλίου 1984, για να είναι βάσιμο το αίτημά του αποζημιώσεως πρέπει να αποδείξει ότι είχε την πρόθεση να επαναλάβει την παραγωγή αυτή κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας και ότι περιήλθε σε αδυναμία να το πράξει λόγω της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 857/84.»

- 26 Με την απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-162/01 P και C-163/01 P, Bouma και Beusmans κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-4509, στο εξής: απόφαση Bouma και Beusmans), το Δικαστήριο απέρριψε τις αιτήσεις αναίρεσεως που υποβλήθηκαν κατά των αποφάσεων Bouma, προπαρατεθείσας στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσας στη σκέψη 22.

27 Με τις σκέψεις 62 και 63 της αποφάσεως Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσας στη σκέψη 26, το Δικαστήριο έκρινε τα εξής:

«62 Με τη σκέψη 45 της αποφάσεως Bouma (σκέψη 44 της αποφάσεως Beusmans) το Πρωτοδικείο συνήγαγε από την απόφαση Spragl [προπαρατεθείσα στη σκέψη 11] απλώς ότι οι παραγωγοί η δέσμευση των οποίων έληξε το 1983 [έπρεπε] να αποδείξουν ότι οι λόγοι για τους οποίους δεν επανέλαβαν την παραγωγή γάλακτος κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς συνδέοντ[αν] με το γεγονός ότι διέκοψαν την παραγωγή αυτή για ορισμένο χρονικό διάστημα και ότι τους ήταν αδύνατο, για λόγους οργάνωσης της εν λόγω παραγωγής, να την επαναλάβουν αμέσως.

63 Αυτή η ερμηνεία της αποφάσεως Spragl [προπαρατεθείσας στη σκέψη 11] δεν ενέχει κανένα σφάλμα.»

28 Με τη σκέψη 72 της αποφάσεως Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσας στη σκέψη 26, το Δικαστήριο διαπίστωσε τα εξής:

«[...] οι μόνες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μπορούν ο E. Bouma και ο B. Beusmans να αξιώσουν αποζημίωση ως παραγωγοί SLOM 1983 είναι οι προϋποθέσεις που συνάγονται από την ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων από το Δικαστήριο. Συγκεκριμένα ο κανονισμός 1639/91 τροποποιεί το άρθρο 3α του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 764/89, σχετικά με τη χορήγηση ειδικής ποσότητας αναφοράς, αλλά δεν καθορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει οπωσδήποτε να συντρέχουν για να δικαιούται αποζημίωση ένας παραγωγός SLOM 1983. Η αποζημίωση βάσει του κανονισμού 2187/93 παραμένει αυτοτελής, καθόσον το καθεστώς το οποίο καθιερώνει ο κανονισμός αυτός συνιστά εναλλακτικό τρόπο επιλύσεως της διαφοράς χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη και παρέχει μια πρόσθετη δυνατότητα αποκαταστάσεως της ζημίας (απόφαση [του Δικαστηρίου] της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-80/99 έως C-82/99, Flemmer κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-7211, σκέψη 47).»

29 Με τις σκέψεις 89 και 90 της αποφάσεως Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσας στη σκέψη 26, το Δικαστήριο κατέληξε στα εξής:

«89 Παρά τους ισχυρισμούς του E. Bouma και του B. Beusmans, το Πρωτοδικείο ορθώς συνήγαγε, με τη σκέψη 46 της αποφάσεως Bouma (σκέψη 45 της αποφάσεως Beusmans), το γενικό συμπέρασμα ότι, για να γεννάται ευθύνη της Κοινότητας, πρέπει οι παραγωγοί να έχουν δηλώσει σαφώς την πρόθεσή τους να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας.

90 Κατά συνέπεια, ορθώς το Πρωτοδικείο έθεσε, με τη σκέψη 46 της αποφάσεως Bouma (σκέψη 45 της αποφάσεως Beusmans), την προϋπόθεση ότι οι παραγωγοί SLOM 1983 έπρεπε να έχουν εκδηλώσει, κατά τη λήξη της ισχύος της δεσμεύσεως που είχαν αναλάβει βάσει του κανονισμού 1078/77, την πρόθεσή τους να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος είτε αρχίζοντας και πάλι να παράγουν γάλα [είτε], τουλάχιστον, όπως είχε γίνει δεκτό για τους παραγωγούς SLOM I, λαμβάνοντας σχετικά μέτρα, όπως είναι η πραγματοποίηση επενδύσεων ή επισκευών ή η συντήρηση των αναγκαίων για την εν λόγω παραγωγή εξοπλισμών.»

30 Με τις σκέψεις 100 και 101 της αποφάσεως Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσας στη σκέψη 26, το Δικαστήριο έκρινε τα εξής:

«100 Συναφώς επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, όπως τόνισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 125 των προτάσεών της, η κατανομή του βάρους αποδείξεως στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις είναι σύμφωνη με την πάγια νομολογία, κατά την οποία η υποχρέωση αποδείξεως της συνδρομής των διαφόρων προϋποθέσεων για τη γένεση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας βαρύνει τον ενάγοντα. Αφού επομένως η ευθύνη αυτή δεν γεννάται παρά μόνον αν ο παραγωγός αποδείξει την πρόθεσή του να αρχίσει και πάλι να εμπορεύεται γάλα, είτε αρχίζοντας να παράγει πάλι γάλα μετά τη λήξη της ισχύος της δεσμεύσεώς

τους για μη εμπορία είτε εκδηλώνοντας με άλλο τρόπο τη βούλησή του αυτή, αυτός που ζητεί αποζημίωση οφείλει να αποδείξει ότι είχε πραγματικά αυτή την πρόθεση.

- 101 Όσον αφορά την αιτίαση του E. Bouma και του B. Beusmans ότι δεν μπορούσαν να υπολογίσουν τις συνέπειες που θα μπορούσε να έχει η μη επανέναρξη της παραγωγής πριν από την 1η Απριλίου 1984, επισημαίνεται ότι έπρεπε να αναμένουν, όπως και όλοι οι παραγωγοί που ήθελαν να αρχίσουν και πάλι να παράγουν γάλα, ότι θα υπέκειντο στους κανόνες που θα είχαν θεσπιστεί εν τω μεταξύ για την πολιτική των αγορών. Επομένως, δεν μπορούσαν να προσδοκούν νομίμως ότι θα άρχιζαν εκ νέου την παραγωγή γάλακτος υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν προηγουμένως (βλ. συναφώς απόφαση Mulder I, σκέψη 23).»

Ιστορικό της διαφοράς

- 31 Ο ενάγων, παραγωγός γάλακτος στις Κάτω Χώρες, ανέλαβε, την 1η Οκτωβρίου 1978, στο πλαίσιο του κανονισμού 1078/77, δέσμευση μη εμπορίας της οποίας η διάρκεια έληξε την 1η Οκτωβρίου 1983.
- 32 Ο ενάγων δεν επανέλαβε την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη ισχύος της δεσμευσεώς του ούτε πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 857/84.
- 33 Κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 1639/91, ο ενάγων ζήτησε από τις αρχές των Κάτω Χωρών τη χορήγηση ειδικής προσωρινής ποσότητας αναφοράς, η οποία του χορηγήθηκε από τις 15 Ιουνίου 1991 και η οποία στη συνέχεια κατέστη ειδική οριστική ποσότητα αναφοράς.

- 34 Κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2187/93, οι αρχές των Κάτω Χωρών απηύθυναν στον ενάγοντα εξ ονόματος της Κοινότητας προσφορά αποζημίωσης ύψους 114 778,61 ολλανδικών φιορινιών (NLG).
- 35 Ο ενάγων, κρίνοντας την εκτιμώμενη ζημία ανά κιλό υπερβολικά χαμηλή και λαμβανομένου υπόψη του ότι η προσφορά δεν προέβλεπε κανέναν αντισταθμιστικό τόκο ή, τουλάχιστον, καμία αντιστάθμιση της διολισθήσεως του νομίματος για το διάστημα μέχρι τις 19 Μαΐου 1992, απέρριψε την προσφορά αποζημίωσης που του έγινε δυνάμει του κανονισμού 2187/93.
- 36 Στον ενάγοντα δεν απευθύνθηκε προσφορά αποζημίωσης στο πλαίσιο του κανονισμού 2330/98.
- 37 Κατόπιν διαπραγματεύσεων που διεξήχθησαν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2000 μεταξύ των εκπροσώπων των παραγωγών SLOM και των εκπροσώπων της Επιτροπής, συνήφθη συμφωνία επί των ποσών τα οποία οι παραγωγοί SLOM 1983, μεταξύ των οποίων και ο ενάγων, μπορούσαν να αξιώσουν ως αποζημίωση αν θεμελιωνόταν η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας έναντι της ομάδας αυτής.

Διαδικασία

- 38 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Φεβρουαρίου 1994, οι ενάγοντες T. H. Clemens, N. J. G. M. Costongs, W. A. J. Derks, R. P. Geertsema, W. Hermsen, P. Hogenkamp, J. H. Kelder, B. A. Kokkeler, G. M. Kuijs, E. J. Liefing, J. H. Nieuwenhuizen, D. J. Preuter, H. Rossel, A. J. M. Sturkenboom, J. J. de Wit, J. C. Blom, A. J. Keurhorst, A. J. Scholten και G. E. J. Wilmink άσκησαν την υπό κρίση αγωγή. Η αγωγή πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-87/94.

- 39 Με διάταξη του προέδρου του δευτέρου τμήματος της 31ης Αυγούστου 1994, το Πρωτοδικείο αποφάσισε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-530/93 έως T-533/93, T-1/94 έως T-4/94, T-11/94, T-53/94, T-71/94, T-73/94 έως T-76/94, T-86/94, T-87/94, T-91/94, T-94/94, T-96/94, T-101/94 έως T-106/94, T-118/94 έως T-124/94, T-130/94 και T-253/94.
- 40 Με διάταξη του δευτέρου τμήματος της 31ης Αυγούστου 1994, το Πρωτοδικείο ανέστειλε τη διαδικασία επί των υποθέσεων αυτών μέχρι την έκδοση της αποφάσεως Mulder III, προπαρατεθείσας στη σκέψη 20.
- 41 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου πενταμελούς τμήματος της 24ης Φεβρουαρίου 1995, το Πρωτοδικείο αποφάσισε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-372/94 και T-373/94 με τις υποθέσεις που παρατέθηκαν στη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως.
- 42 Στις 30 Σεπτεμβρίου 1998 διεξήχθη ενώπιον του Πρωτοδικείου ανεπίσημη συνεδρίαση, στην οποία μετέσχαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων. Κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως αυτής, οι διάδικοι είχαν τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί της εκ μέρους του Πρωτοδικείου αναλυτικής κατατάξεως των υποθέσεων που αφορούν τους παραγωγούς SLOM, η οποία περιελάμβανε την κατηγορία «C», αφορώσα τους παραγωγούς SLOM προς τους οποίους απευθύνθηκε προσφορά αποζημίωσης βάσει του κανονισμού 2187/93 και οι οποίοι την απέρριψαν για λόγους αφορώντες τη μέθοδο εκτιμήσεως της ζημίας καθώς και την επίκληση της παραγραφής εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων.
- 43 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 24 Ιανουαρίου 2001, οι ενάγοντες T. H. Clemens, N. J. G. M. Costongs, W. A. J. Derks, R. P. Geertsema, W. Hermsen, P. Hogenkamp, J. H. Kelder, G. M. Kuijs, E. J. Liefding, J. H. Nieuwenhuizen, D. J. Preuter, A. J. M. Sturkenboom και J. J. de Wit παραιτήθηκαν από το δικόγραφο της αγωγής τους στην υπόθεση T-87/94.

- 44 Με διάταξη του προέδρου του τετάρτου πενταμελούς τμήματος της 15ης Μαρτίου 2001, το Πρωτοδικείο διέταξε τη διαγραφή των ονομάτων των ανωτέρω διαδίκων από τον κατάλογο των εναγόντων της υποθέσεως T-87/94.
- 45 Στις 17 Ιανουαρίου 2002, διεξήχθη ενώπιον του Πρωτοδικείου ανεπίσημη συνεδρίαση στην οποία μετέσχαν οι εκπρόσωποι των διαδίκων. Οι διάδικοι κατέληξαν σε συμφωνία αφορώσα την επιλογή μιας αντιπροσωπευτικής υποθέσεως στο πλαίσιο της κατηγορίας I των παραγωγών SLOM σε περίπτωση που το Δικαστήριο θα επιβεβαίωνε τις αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και επιτράπηκε στον ενάγοντα J. Blom να υποβάλει ένα ενημερωμένο δικόγραφο αγωγής της αντιπροσωπευτικής υποθέσεως.
- 46 Στις 5 Φεβρουαρίου 2003, ο ενάγων, J. Blom, κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου ένα ενημερωμένο δικόγραφο αγωγής και ζήτησε, με το συνοδευτικό του δικογράφου αυτού έγγραφο, την επανάληψη της διαδικασίας επί της αγωγής του και την επιλογή της υποθέσεως αυτής ως αντιπροσωπευτικής.
- 47 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί της επαναλήψεως της διαδικασίας στην υπόθεση T-87/94 όσον αφορά τον ενάγοντα, με έγγραφα που κατέθεσαν, αντιστοίχως, στις 21 Φεβρουαρίου και στις 7 Μαρτίου 2003.
- 48 Το Συμβούλιο ζήτησε να περιορισθεί η διαδικασία στα ζητήματα που περιλαμβάνει το ενημερωμένο δικόγραφο της αγωγής, τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της ανταλλαγής ισχυρισμών στις υποθέσεις τις οποίες αφορούσαν οι αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22. Η Επιτροπή εξάρτησε την εκ μέρους της έγκριση της επιλογής της υποθέσεως T-87/94 ως αντιπροσωπευτικής από την προϋπόθεση να μη λάβει το Πρωτοδικείο καμία απόφαση πριν από την έκδοση της αποφάσεως Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσας στη σκέψη 26.

- 49 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος της 26ης Μαρτίου 2003, το Πρωτοδικείο, αφού άκουσε τους διαδίκους, διέταξε τον χωρισμό της υποθέσεως T-87/94 από τις παρατεθείσες στη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως συνεκδικαζόμενες υποθέσεις, όσον αφορά τον ενάγοντα, και την επανάληψη της διαδικασίας επί της υποθέσεως T-87/94 ως προς αυτόν.
- 50 Με απόφαση της ολομελείας της 2ας Ιουλίου 2003, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να παραπέμψει την υπό κρίση υπόθεση σε τριμελές τμήμα, εν προκειμένω στο πρώτο τμήμα.
- 51 Με απόφαση του προέδρου του πρώτου τμήματος της 28ης Μαΐου 2004, το Πρωτοδικείο αποφάσισε την κατά προτεραιότητα εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 55, παράγραφος 2, του Κανονισμού του Διαδικασίας.
- 52 Δεδομένου ότι η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου τροποποιήθηκε με το νέο δικαστικό έτος, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο πέμπτο τμήμα στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.
- 53 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ωστόσο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, κάλεσε τον ενάγοντα να απαντήσει σε έγγραφες ερωτήσεις και το Συμβούλιο να απαντήσει σε μια έγγραφη ερώτηση, πράγμα το οποίο οι διάδικοι αυτοί έπραξαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Το Πρωτοδικείο ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να προσκομίσει ένα έγγραφο. Η Επιτροπή συμμορφώθηκε προς το αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 54 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 29 Νοεμβρίου 2005.

Αιτήματα των διαδίκων

55 Ο ενάγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να υποχρεώσει την Κοινότητα να του καταβάλει το ποσό των 68 896,57 ευρώ, εντόκως προς 8 % ετησίως από τις 19 Μαΐου 1992 μέχρι την ημερομηνία της εξοφλήσεως·
- να καταδικάσει την Κοινότητα στα δικαστικά έξοδα.

56 Το Συμβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την αγωγή·
- να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

57 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη·
- να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

- 58 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της ευθύνης της Κοινότητας πληρούνται και ότι δεν πρέπει να γίνει δεκτή η μερική παραγραφή της αξιώσεώς του την οποία προέβαλε το Συμβούλιο, ζήτημα το οποίο, άλλωστε, υπερβαίνει τα όρια της ανταλλαγής νομικών επιχειρημάτων που διεξήχθη στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, όπως τα όρια αυτά χαράχθηκαν από τους διαδίκους κατά τις συνεδριάσεις συντονισμού.
- 59 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, στην υπό κρίση περίπτωση, το ζήτημα της παραγραφής επιβάλλει να κριθεί προηγουμένως αν μπορεί να θεμελιωθεί η ευθύνη της Κοινότητας δυνάμει του άρθρου 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ) και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, μέχρι ποια ημερομηνία (βλ., υπό την έννοια αυτή, τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου Βουμα, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 28, Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 27, και της 7ης Φεβρουαρίου 2002, T-199/94, Gosch κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-391, σκέψη 40).

*Επί της ευθύνης της Κοινότητας***Επιχειρήματα των διαδίκων**

- 60 Η επιχειρηματολογία του ενάγοντος περιλαμβάνει τρία μέρη. Πρώτον, ο ενάγων υπενθυμίζει τα δικαιώματα που απορρέουν κατ' αυτόν από την ιδιότητά του ως παραγωγού SLOM και ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχει λόγος διακρίσεως μεταξύ των διαφόρων επιμάχων κατηγοριών παραγωγών SLOM όσον αφορά την αναγνώριση της ευθύνης της Κοινότητας, η οποία απορρέει κυρίως από την προσφορά αποζημιώσεως που του απευθύνθηκε δυνάμει του κανονισμού 2187/93 και από τη συμπεριφορά των κοινοτικών οργάνων πριν από την έκδοση του κανονισμού αυτού. Δεύτερον, ο ενάγων υποστηρίζει ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ της δικής του καταστάσεως και αυτής των εναγόντων των υποθέσεων τις οποίες αφορούν οι

αποφάσεις Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22. Τρίτον, αμφισβητεί τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της προσφερόμενης δυνάμει του κανονισμού 2330/98 αποζημιώσεως, όπως τις περιγράφουν οι εναγόμενοι.

- 61 Πρώτον, ο ενάγων υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι είναι παραγωγός SLOM και ότι όλοι οι παραγωγοί SLOM έχουν το κοινό σημείο ότι αποκλείστηκαν εκ προθέσεως από τον κοινοτικό νομοθέτη, όταν θέσπισε το σύστημα των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων το 1984, από τη δυνατότητα να τύχει γαλακτοκομικής ποσοστώσεως απαλλασσόμενης από τη συμπληρωματική εισφορά, καλούμενης «ποσότητα αναφοράς». Διευκρινίζει ότι, στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, όλοι οι κοινοτικοί παραγωγοί έτυχαν ποσοστώσεως άμεσα συνδεδεμένης προς την πραγματική παραγωγή κατά τη διάρκεια του «έτους αναφοράς», αλλά ότι σχεδόν κανένας παραγωγός SLOM δεν παρήγαγε γάλα κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς 1983, λόγω των δεσμεύσεων μη εμπορίας που αναλήφθηκαν κατά τα έτη 1978 επ., οπότε δεν μπορούσαν να αξιώσουν γαλακτοκομική ποσόστωση κατά τη λήξη της ισχύος της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας.
- 62 Στη συνέχεια, υπενθυμίζει το περιεχόμενο των αποφάσεων Mulder I, προπαρατεθείσας στη σκέψη 6, Spragl, προπαρατεθείσας στη σκέψη 11, και Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, καθώς και το ότι η Κοινότητα υποχρεούται, κατά την απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, να αποκαταστήσει τη ζημία που συνίσταται στο διαφυγόν κέρδος των παραγωγών SLOM, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο ίδιος, όσον αφορά το διάστημα κατά το οποίο αποκλείστηκαν παρανόμως από την παραγωγή γάλακτος, δηλαδή από την ημερομηνία λήξεως της ισχύος της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας μέχρι το χρονικό σημείο κατά το οποίο κατέστησαν σε θέση να αξιώσουν ειδική ποσότητα αναφοράς.
- 63 Ο ενάγων ισχυρίζεται, τέλος, ότι από τις προσφορές αποζημιώσεως που απευθύνθηκαν δυνάμει του κανονισμού 2187/93, ο οποίος αφορούσε όλους τους παραγωγούς γάλακτος που μπορούσαν να αξιώσουν, κατά τους εναγομένους, αποζημίωση βάσει της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος, προκύπτει ότι η Κοινότητα αναγνώρισε ρητώς την

ευθύνη της έναντι των παραγωγών SLOM οι οποίοι έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς δυνάμει των κανονισμών 764/89 και 1639/91, ο δε ενάγων ανήκει στην κατηγορία των παραγωγών που έτυχαν ποσότητας αναφοράς δυνάμει του τελευταίου αυτού κανονισμού.

64 Προς στήριξη αυτής της αναγνώρισεως της ευθύνης της Κοινότητας, ο ενάγων προβάλλει όχι μόνον επιχειρήματα αντλούμενα από τις αποφάσεις *Sragl*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 11, και *Mulder II*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, οι οποίες είναι προγενέστερες της εκδόσεως του κανονισμού 2187/93, από την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992, από την πρόταση της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 1993 [COM (93) 161 τελικό, στο εξής: πρόταση της 21ης Απριλίου 1993] αφορώσα τον κανονισμό 2187/93, καθώς και από τον κανονισμό 2187/93, αλλά και από τη μεταγενέστερη της εκδόσεως του κανονισμού αυτού συμπεριφορά των κοινοτικών οργάνων και νομολογία, επιχειρήματα που αποδεικνύουν σαφώς ότι ουδέποτε έγινε διάκριση μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών που χαρακτηρίζει ως SLOM 1984.

65 Συναφώς, ο ενάγων εκθέτει τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

66 Όσον αφορά τα προγενέστερα της εκδόσεως του κανονισμού 2187/93 στοιχεία, ο ενάγων ισχυρίζεται, πρώτον, ότι με την απόφαση *Sragl*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 11, η οποία είχε ως κύριο αντικείμενο των προσδιορισμό των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των παραγωγών SLOM 1983, κατηγορία στην οποία αυτός ανήκει, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι παραγωγοί αυτοί δικαιούνταν ποσότητα αναφοράς υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τους παραγωγούς SLOM 1984. Η απόφαση αυτή αποτελούσε έναν από τους λόγους που ώθησαν το Συμβούλιο να καταργήσει τον κανονισμό 1639/91, δυνάμει του οποίου οι παραγωγοί SLOM 1983 αντιμετώπιζονταν κατά τον ίδιο τρόπο με τους παραγωγούς SLOM 1984 όσον αφορά το δικαίωμά τους να τύχουν ποσοτήτων αναφοράς, με μόνη διαφορά τη χορήγηση ειδικών ποσοτήτων αναφοράς από μεταγενέστερη ημερομηνία.

67 Δεύτερον, ο ενάγων υπογραμμίζει ότι η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Mulder II*, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, η οποία ήταν αντιπροσωπευτική, αφορούσε, όπως και αυτή επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Sragl*,

προπαρατεθείσα στη σκέψη 11, για όλους τους παραγωγούς SLOM II, περιλαμβανομένων των παραγωγών SLOM 1983, οι οποίοι, άλλωστε, είχαν συγκεντρωθεί σε οργανισμό για την προάσπιση των συμφερόντων τους (Stichting SLOM) και εκπροσωπούνταν από κοινού από δικηγόρους είτε κατά τις επίσημες και ανεπίσημες συνεδριάσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου είτε κατά τις διαπραγματεύσεις με τους εναγομένους επί του ύψους των αποζημιώσεων που έπρεπε να καταβληθούν βάσει της απόφασης Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13. Αυτή ήταν η πεποίθηση και των εναγομένων οι οποίοι, προς τούτο, ουδέποτε διέκριναν μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών SLOM 1984.

- 68 Τρίτον, ο ενάγων επισημαίνει ότι, με την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992, οι εναγόμενοι, κατόπιν της εκδόσεως της απόφασης Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, ανακοίνωσαν ότι επρόκειτο να λάβουν πρακτικά μέτρα για την πληρωμή της καταβλητέας προς όλους τους παραγωγούς SLOM αποζημιώσεως και όχι μόνον προς τους ενάγοντες που αφορούσε η απόφαση εκείνη, δεδομένου ότι ουδεμία σχετική διάκριση έγινε, βάσει της απόφασης Spragl, προπαρατεθείσας στη σκέψη 11, μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών SLOM 1984.
- 69 Το γεγονός ότι η Επιτροπή σκόπευε να μεταχειρισθεί κατά τον ίδιο τρόπο τους παραγωγούς SLOM I και SLOM II προκύπτει χωρίς αμφιβολία από την αιτιολογική έκθεση της προτάσεως της 21ης Απριλίου 1993.
- 70 Συναφώς, ο ενάγων υπενθυμίζει το ακόλουθο χωρίο της προαναφερθείσας προτάσεως, το οποίο τιτλοφορείται «Νομικές πτυχές: η αρχή»:

«Η προκριθείσα λύση συνίσταται στην υποβολή, με τη μεσολάβηση των κρατών μελών, μιας συμβιβαστικής προσφοράς σε όλους τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, η αποδοχή της οποίας θα συνεπάγεται την εξόφληση όλων των λογαριασμών. Σε περίπτωση άρνησης, ο παραγωγός δεν έχει άλλη επιλογή από την προσφυγή στο Δικαστήριο, προκειμένου να αποδείξει ότι η ζημία που υπέστη είναι υψηλότερη από την προσφορά, αναλαμβάνοντας τα αντίστοιχα έξοδα, τους κινδύνους και την [επιμήκυνση] των προθεσμιών πληρωμής. Λαμβανομένου υπόψη ότι τα ποσά της προσφοράς υπολογίστηκαν γενναιόδωρα, ελπίζεται ότι κατ' αυτόν τον τρόπο διευθετείται η μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων.»

- 71 Κατά τον ενάγοντα, από την πρόταση αυτή προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα επιφυλάχθηκαν αποκλειστικώς και μόνον του δικαιώματος να αμφισβητήσουν την έκταση της ζημίας και όχι τον κύκλο των «ενδιαφερομένων παραγωγών», σε περίπτωση μη αποδοχής της προτάσεως.
- 72 Εξάλλου, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι, όπως προκύπτει από το γράμμα των αιτιολογικών σκέψεων του κανονισμού 2187/93, ο κανονισμός αυτός είχε τη φύση συλλογικής συμβιβαστικής προσφοράς απευθυνθείσας προς όλους τους παραγωγούς γάλακτος που έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος, και ότι ουδεμία διάκριση έγινε μεταξύ των παραγωγών SLOM I και SLOM II ούτε μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και SLOM 1984.
- 73 Όσον αφορά τη συμπεριφορά των κοινοτικών οργάνων και τη νομολογία μετά την έκδοση του κανονισμού 2187/93, ο ενάγων επισημαίνει ότι οι εκπρόσωποι της Επιτροπής ουδέποτε παρέσχαν την παραμικρή ένδειξη, πρώτον, στο πλαίσιο των τακτικών επαφών που διατηρούσε επί πλείονα έτη με τους δικηγόρους των Ολλανδών παραγωγών SLOM, δεύτερον, στο πλαίσιο των ανεπισημων συνεδριάσεων ενώπιον του Πρωτοδικείου, τρίτον, στο πλαίσιο άλλων αγωγών αποζημιώσεως των οποίων επιλήφθηκε το Πρωτοδικείο, τέταρτον, ειδικότερα, στο πλαίσιο των «υποθέσεων παραγραφής» και της διευθετήσεώς τους, πέμπτον, στο πλαίσιο της διευθετήσεως των αιτημάτων αποζημιώσεως ως προς τα οποία η ευθύνη της Κοινότητας αναγνωρίσθηκε μόλις μετά το 1993, περί του ότι επιθυμούν να επιφυλαχθούν του δικαιώματος να ανακαλέσουν την αναγνώριση της ευθύνης της Κοινότητας, όπως αυτή προέκυπτε από τον κανονισμό 2187/93 και από τις προσφορές αποζημιώσεως που έγιναν βάσει του κανονισμού αυτού.
- 74 Ο ενάγων υπενθυμίζει, πρώτον, ότι οι διαδικασίες επί των αγωγών αποζημιώσεως τις οποίες άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου οι παραγωγοί οι οποίοι απέρριψαν τις προσφορές αποζημιώσεως βάσει του κανονισμού 2187/93, μεταξύ των οποίων ο ίδιος, ανεστάλησαν μέχρι την έκδοση της αποφάσεως Mulder III, προπαρατεθείσας στη σκέψη 20. Κατ' αυτόν, οι εναγόμενοι ήσαν πεπεισμένοι εξαρχής ότι η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή ήταν αντιπροσωπευτική για όλους τους Ολλανδούς παραγωγούς SLOM, στους οποίους χορηγήθηκε οριστική ποσότητα αναφοράς, πράγμα το οποίο προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τις διάφορες

ανεπίσημες συνεδριάσεις τις οποίες οργάνωσε το Πρωτοδικείο προκειμένου να συζητηθεί η πρόοδος της διαδικασίας στις πολυάριθμες υποθέσεις τις οποίες υπέβαλαν στην κρίση του οι παραγωγοί SLOM. Στο πλαίσιο αυτό, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι οι εναγόμενοι δεν αμφισβητούν ότι ουδεμία διάκριση έγινε μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών SLOM 1984. Εξάλλου, με μόνη εξαίρεση τη δική του περίπτωση, οι εναγόμενοι δεν αμφισβήτησαν την ευθύνη της Κοινότητας έναντι των παραγωγών που άσκησαν αγωγή αφού απέρριψαν τις προσφορές αποζημιώσεως που τους απευθύνθηκαν δυνάμει του κανονισμού 2187/93, παραγωγών έναντι των οποίων η εν λόγω ευθύνη είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως.

- 75 Ο ενάγων προσθέτει ότι, από της εκδόσεως του κανονισμού 2187/93, οι εναγόμενοι γνώριζαν ότι οι παραγωγοί SLOM δεν μπορούσαν, στην πλειονότητά τους, να αποδεχθούν την προσφορά αποζημιώσεως που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός, για τους λόγους οι οποίοι εκτίθενται στα διαδικαστικά έγγραφα της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, καθώς και στα πολυάριθμα δικόγραφα αγωγών που κατατέθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου το 1993 και το 1994 εξ ονόματος των Ολλανδών παραγωγών SLOM, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος. Εξάλλου, η προηγούμενη διαβούλευση με τους δικηγόρους των εναγόντων των υποθέσεων που αφορούν οι αποφάσεις Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, και Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20, απέδειξε επαρκώς στην Επιτροπή ότι τα ποσά της αποζημιώσεως ανά κιλό που προέβλεψε ο κανονισμός 2187/93 ήσαν υπερβολικά χαμηλά για την αποκατάσταση της ζημίας των Ολλανδών παραγωγών.
- 76 Κατά τον ενάγοντα, υπό την οπτική αυτή γωνία οι λοιποί παραγωγοί SLOM δεν προέβαλαν αντίρρηση για την αναστολή των διαδικασιών επί των αγωγών που είχαν ασκήσει ενώπιον του Πρωτοδικείου μέχρι την έκδοση από το Δικαστήριο της αποφάσεως Mulder III, προπαρατεθείσας στη σκέψη 20, δεδομένου ότι θεωρούσαν ότι μπορούσαν να αναμένουν ότι θα τύχουν αυστηρώς της ίδιας μεταχειρίσεως με τους ενάγοντες των υποθέσεων που αφορούν οι αποφάσεις Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, και Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20. Κατά τις επαφές μεταξύ των εκπροσώπων των εναγομένων και των δικηγόρων των Ολλανδών παραγωγών SLOM, ουδέποτε έγινε μνεία του ενδεχομένου να ανακαλέσουν οι εναγόμενοι, έναντι ορισμένων από τους Ολλανδούς παραγωγούς SLOM, την αναγνώριση της ευθύνης της Κοινότητας η οποία προκύπτει από τις προσφορές που έγιναν δυνάμει του κανονισμού 2187/93.

- 77 Ειδικότερα, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι, στη συμπεριφορά των εναγομένων κατόπιν της εκδόσεως των αποφάσεων του Πρωτοδικείου της 16ης Απριλίου 1997, T-20/94, Hartmann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-595), και T-554/93, Saint και Murray κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. II-563), ουδεμία διάκριση έγινε μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών SLOM 1984 και, επομένως, κανένα στοιχείο δεν επιτρέπει τη σκέψη ότι μπορούσαν σε τελική ανάλυση να ανακαλέσουν την αναγνώριση της ευθύνης της Κοινότητας.
- 78 Συναφώς, ο ενάγων διευκρινίζει ότι η Επιτροπή, με έγγραφο της 27ης Φεβρουαρίου 1998, πληροφόρησε το Πρωτοδικείο ότι σκόπευε να απευθύνει συμβιβαστική προσφορά στους ενάγοντες όλων των υποθέσεων που αφορούσαν παραγωγούς SLOM I και SLOM II του τύπου «Hartmann» και ότι όλοι οι παραγωγοί των κατηγοριών αυτών, άνευ διακρίσεως, όντως έλαβαν νέα προσφορά εκ μέρους της Επιτροπής. Προσθέτει ότι, μολονότι είναι αληθές ότι η συμβιβαστική προσφορά δεν αφορούσε τους Ολλανδούς παραγωγούς των κατηγοριών αυτών οι οποίοι είχαν απορρίψει τις προσφορές αποζημιώσεως που έγιναν δυνάμει του κανονισμού 2187/93 και οι οποίοι στη συνέχεια άσκησαν αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο τρόπος αυτός ενέργειας ήταν σύμφωνος προς τα αναφερθέντα μεταξύ των διαδίκων και ότι το σημαντικό είναι ότι οι παραγωγοί SLOM 1983 και SLOM 1984 αντιμετώπισθηκαν κατά τον ίδιο τρόπο.
- 79 Το Συμβούλιο δημιούργησε επίσης τις προϋποθέσεις για να απευθυνθεί στην ομάδα παραγωγών που αφορούσε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Δεκεμβρίου 1997, T-195/94 και T-202/94, Quiller και Heusmann κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-2247, στο εξής: απόφαση Quiller), συλλογική πρόταση αποζημιώσεως βάσει της αποφάσεως εκείνης, πρόταση στην οποία ουδεμία διάκριση γινόταν μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών SLOM 1984, δεδομένου ότι ένας από τους παραγωγούς στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη ήταν παραγωγός SLOM 1983. Αναγνωρίζει ότι η δέσμευση μη εμπορίας βάρυνε ολόκληρη την εκμετάλλευσή του, ενώ ο F. Quiller είχε αναλάβει μια εκμετάλλευση την οποία βάρυνε δέσμευση μη εμπορίας της οποίας η ισχύς έληγε το 1983 και συγχρόνως ήταν κύριος μιας άλλης εκμεταλλεύσεως στην οποία εξακολουθούσε να παράγει γάλα. Επισημαίνει, ωστόσο, ότι, με την προπαρατεθείσα απόφαση Quiller, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε αποκλειστικώς και μόνον ότι ο F. Quiller δεν έπρεπε να λάβει υπόψη του το ότι έπρεπε να επαναλάβει, από το 1983, την παραγωγή γάλακτος στο τμήμα της εκμεταλλεύσεως το οποίο είχε αναλάβει, ώστε να μη θιγεί από το σύστημα των ποσοστώσεων, όπως εξάλλου και ο ενάγων στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Spragl, προπαρατεθείσα στη σκέψη 11.

- 80 Ο ενάγων υπενθυμίζει επιπλέον ότι από τα πρακτικά της ανεπίσημης συνεδριάσεως του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 1998 προκύπτει ότι ο εισηγητής δικαστής θεώρησε ότι ανήκουν στην κατηγορία «C» οι παραγωγοί προς τους οποίους τα κοινοτικά όργανα είχαν προσφέρει αποζημίωση, οι οποίοι όμως την απέρριψαν λόγω της μεθόδου υπολογισμού της ζημίας. Η κατηγορία αυτή περιελάμβανε όλους τους παραγωγούς SLOM I και SLOM II ως προς τους οποίους είχαν διεξαχθεί διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή για την επίτευξη συμβιβασμού μετά την έκδοση της αποφάσεως Mulder III, προπαρατεθείσας στην υποσημείωση 20. Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι οι εναγόμενοι ουδέποτε υπαινίχθηκαν ότι η υποκατηγορία των παραγωγών SLOM 1983 είχε λάβει υπόψη το ενδεχόμενο να μπορούν να κοινοτικά όργανα να ανακαλέσουν οριστικώς την αναγνώριση της ευθύνης της Κοινότητας.
- 81 Δεύτερον, ο ενάγων υπενθυμίζει ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 2330/98, ο οποίος εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να διευθετεί τα διάφορα εκκρεμή αιτήματα αποζημιώσεως, το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι, κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, τα κοινοτικά όργανα «δεσμεύθηκαν να εφαρμόσουν πλήρως αυτή την απόφαση» και επισημαίνει ότι «οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί ήταν κυρίως αυτοί που είχαν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για μια ειδική ποσότητα αναφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις που προστέθηκαν στον κανονισμό [...] 857/84 [...], με τον κανονισμό [...] 764/89 ή τον κανονισμό [...] 1639/91». Ο ενάγων υπογραμμίζει ότι, στο πλαίσιο αυτό, οι παραγωγοί SLOM I και SLOM II αντιμετώπισθηκαν κατά τον ίδιο τρόπο και από τίποτε δεν προκύπτει ότι οι παραγωγοί SLOM 1983, ως υποκατηγορία των παραγωγών SLOM II, έπρεπε να λάβουν υπόψη το ενδεχόμενο να απολέσουν οριστικώς το δικαίωμα αποζημιώσεως. Επισημαίνει επίσης ότι, όταν το 2000 η Επιτροπή αμφισβήτησε την ευθύνη της Κοινότητας έναντι αυτού και έναντι των άλλων παραγωγών SLOM 1983 στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων επί των συνεπειών της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, η άποψη της Επιτροπής ήταν ότι κάθε παραγωγός SLOM ο οποίος έτυχε οριστικής ποσότητας αναφοράς έπρεπε να λάβει «τουλάχιστον μία φορά» προσφορά αποζημιώσεως. Κατ' αυτόν, προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν διέκρινε, ούτε επί του σημείου αυτού, μεταξύ των παραγωγών SLOM 1983 και των παραγωγών SLOM 1984.
- 82 Τρίτον, ο ενάγων επισημαίνει ότι με την απόφαση Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20, διαπιστώθηκε ότι όλοι οι Ολλανδοί παραγωγοί SLOM, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος, απέρριψαν το 1992, για λόγους τουλάχιστον θεμιτούς, την προσφορά αποζημιώσεως που τους απευθύνθηκε δυνάμει του κανονισμού 2187/93.

- 83 Κατά τη γνώμη του, δεν αμφισβητήθηκε, στις υποθέσεις τις οποίες αφορούσαν οι αποφάσεις Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, και Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20, ότι η τελευταία αυτή απόφαση έπρεπε να χρησιμεύσει ως πρότυπο για ένα συλλογικό διακανονισμό με όλους τους λοιπούς Ολλανδούς παραγωγούς SLOM. Εξάλλου, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2000, ο δικηγόρος των παραγωγών SLOM και ο κ. Kleinlangevelsloo, εκπρόσωπος του Stichting SLOM, αφενός, και οι εκπρόσωποι της Επιτροπής, αφετέρου, άρχισαν εντατικές διαβουλεύσεις αφορώσες, κατ' ουσίαν, όλους τους παραγωγούς SLOM προς τους οποίους χορηγήθηκε οριστική ποσότητα αναφοράς SLOM το 1991 ή το 1993 και προς τους οποίους απευθύνθηκε συμβιβαστική πρόταση δυνάμει του κανονισμού 2187/93.
- 84 Επομένως, κατά τον ενάγοντα, προς κατάπληξη των Ολλανδών παραγωγών SLOM η Επιτροπή, επικαλούμενη την απόφαση Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, αρνήθηκε το 2000 να χορηγήσει οποιαδήποτε αποζημίωση προς τους παραγωγούς SLOM 1983, ακόμη και αν διέθεταν οριστική ποσότητα αναφοράς, όπως στην περίπτωση του. Ωσαύτως, η Επιτροπή δεν ήταν διατεθειμένη να αναγνωρίσει, κατ' αρχήν, την ευθύνη της Κοινότητας παρά μόνον έναντι των παραγωγών SLOM 1983 που μπορούσαν ακόμη να προσκομίσουν αδιάσειστες έγγραφες αποδείξεις περί του ότι είχαν αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες, το 1983, για να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας.
- 85 Ο ενάγων θεωρεί ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή ανακάλεσε όψιμα την αναγνώριση της κοινοτικής ευθύνης έναντι του ίδιου και των λοιπών Ολλανδών παραγωγών SLOM 1983 οι οποίοι έτυχαν ποσότητας αναφοράς πρέπει να θεωρηθεί αντίθετο προς τις πλέον θεμελιώδεις αρχές της χρηστής διοικήσεως. Δηλώνει ότι αδιαφορεί για τον εκ μέρους του Πρωτοδικείου νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς των εναγομένων: παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως, παραβίαση της αρχής της ισότητας, κακοπιστία, παράβαση των κανόνων περί εκπτώσεως από δικαίωμα ή αποδυναμώσεώς του (*rechtsverwerking*) ή άλλος χαρακτηρισμός. Αυτό το οποίο επιθυμεί να προβάλει ο ενάγων έγκειται στο ότι η συμπεριφορά αυτή είναι νομικώς ανεπίτρεπτη. Φρονεί, επιπλέον, ότι η συμπεριφορά αυτή είναι εντελώς κακόπιστη και ότι οι εναγόμενοι καταχρώνται την εξαιρετικώς μακρά διάρκεια της ένδικης διαδικασίας στις υποθέσεις τις οποίες αφορούν οι αποφάσεις Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, και Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20.

- 86 Επομένως, κατά τον ενάγοντα, η Επιτροπή, με τη συνεπή και λογική στάση της, δημιούργησε στους παραγωγούς SLOM δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το ότι δεν θα αμφισβητούσε στη συνέχεια την ευθύνη της Κοινότητας η οποία αναγνωρίζεται στον κανονισμό 2187/93 και, υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή απώλεσε το δικαίωμα να την αμφισβητήσει, δεδομένου ότι η εν λόγω αμφισβήτηση εκφράστηκε για πρώτη φορά το 2000. Κατά τη γνώμη του, το γεγονός και μόνον ότι το Πρωτοδικείο εξέδωσε την απόφαση Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια ότι η Επιτροπή αμφισβητεί εν τέλει την ευθύνη της Κοινότητας έναντι των παραγωγών SLOM, δεδομένου ότι η Επιτροπή όφειλε να συνάψει και συνήψε συμφωνία με τους ενάγοντες των υποθέσεων τις οποίες αφορούν οι αποφάσεις Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, και Mulder III, προπαρατεθείσα στη σκέψη 20, επί του ποσού της αποζημιώσεως.
- 87 Τέλος, ο ενάγων υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά που εξέθεσε με το δικόγραφο της αγωγής του όσον αφορά τη στάση των εκπροσώπων της στις σχέσεις της με τους Ολλανδούς παραγωγούς SLOM με την πάροδο των ετών.
- 88 Δεύτερον, ο ενάγων παρατηρεί ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ της δικής του καταστάσεως και αυτής των εναγόντων των υποθέσεων τις οποίες αφορούσαν οι αποφάσεις Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, με τις οποίες το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η ευθύνη της Κοινότητας έναντι των Ολλανδών παραγωγών SLOM 1983 δεν μπορούσε να θεμελιωθεί, με την αιτιολογία ότι οι παραγωγοί αυτοί δεν απέδειξαν επαρκώς κατά νόμον ότι είχαν την πρόθεση να επαναλάβουν την παραγωγή μετά τη λήξη της ισχύος της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας.
- 89 Ο ενάγων φρονεί ότι η έκβαση των αιτήσεων αναιρέσεως στις υποθέσεις τις οποίες αφορούν οι αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, δεν στερείται επιρροής στην έκβαση της υπό κρίση υποθέσεως. Κατά τη γνώμη του, αν το Δικαστήριο κρίνει τελειωτικώς ότι η Κοινότητα ευθύνεται έναντι των εναγόντων των δύο αυτών υποθέσεων, θα

συναχθεί εντεύθεν ότι η Κοινότητα ευθύνεται επίσης έναντι του ενάγοντος στην υπό κρίση υπόθεση και, γενικότερα, έναντι όλων των άλλων παραγωγών SLOM 1983 οι οποίοι έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς. Εντούτοις, όπως ισχυρίζεται, αν το Δικαστήριο απορρίψει τις αιτήσεις αναιρέσεως, τούτο δεν σημαίνει ωστόσο ότι η Κοινότητα δεν ευθύνεται έναντι του ενάγοντος της υπό κρίση υποθέσεως καθώς και έναντι των λοιπών παραγωγών SLOM 1983 οι οποίοι έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς.

- 90 Κατά τον ενάγοντα, η κατάσταση του διακρίνεται από αυτή των εναγόντων των υποθέσεων τις οποίες αφορούν οι αποφάσεις Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22. Επισημαίνει ότι, από το 1991, διαθέτει οριστική ποσότητα αναφοράς χορηγηθείσα σύμφωνα με τον κανονισμό 1639/91 και ότι η ευθύνη της Κοινότητας έναντι αυτού ουδέποτε αμφισβητήθηκε από της εκδόσεως της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στην σκέψη 13. Εξάλλου, από την απόφαση αυτή καθώς και από τους κανονισμούς 2187/93 και 2330/98 προκύπτει σαφώς ότι καμία διάκριση δεν πρέπει να γίνεται μεταξύ των παραγωγών SLOM I και SLOM II. Αντιθέτως, οι E. Bouma και B. Beusmans εξακολουθούν να μην έχουν τύχει οριστικής ποσότητας αναφοράς, ενώ ο B. Böcker-Lensing έτυχε ποσότητας αναφοράς μόλις το 1995. Ο ενάγων υπενθυμίζει επίσης ότι καμία συμβιβαστική προσφορά δυνάμει του κανονισμού 2187/93 δεν έγινε σε κάποιον από τους τρεις προαναφερθέντες παραγωγούς. Οι εναγόμενοι ουδόλως αναγνώρισαν την ευθύνη της Κοινότητας έναντι των τριών παραγωγών τους οποίους αφορούν οι τρεις προπαρατεθείσες αποφάσεις και, συνεπώς, η Επιτροπή δεν ανακάλεσε, στην περίπτωση τους, τη ρητή αναγνώριση της κοινοτικής ευθύνης.
- 91 Τέλος, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι είναι νομικώς ανεπίτρεπτο να εκτιμάται η ευθύνη της Κοινότητας έναντι των παραγωγών SLOM 1983 επί βάσεως διαφορετικής από αυτή που χρησιμοποιήθηκε για τους παραγωγούς SLOM I και θεωρεί ότι η εκτίμηση του Πρωτοδικείου με τις αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, είναι ανακριβής, καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το βάρος αποδείξεως των παραγωγών SLOM 1983 έπρεπε να είναι μεγαλύτερο από αυτό των παραγωγών SLOM I, ενώ η κατάσταση τους ήταν πανομοιότυπη. Επαναλαμβάνει τους ισχυρισμούς που προέβαλε ο B. Beusmans στο πλαίσιο της αναιρέσεως κατά της αποφάσεως που εξέδωσε το Πρωτοδικείο στην υπόθεση T-73/94, επισημαίνοντας ότι τους υιοθετεί, αλλά διευκρινίζει ότι το Πρωτοδικείο δεν πρέπει να ξεετάσει το βάσιμό τους.

- 92 Έτσι, όσον αφορά την απόδειξη, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι, λαμβανομένης υπόψη της συμπεριφοράς των εναγομένων κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως Mulder I, προπαρατεθείσας στη σκέψη 6, κανένας από τους παραγωγούς SLOM 1983 δεν σκέφθηκε να διατηρήσει τα έγγραφα που αφορούσαν τη διαχείριση της εκμεταλλεύσεως ή των εκμεταλλεύσεων του το 1983. Ο ενάγων επισημαίνει ότι οι παραγωγοί SLOM 1983 στην πλειονότητά τους, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος, δεν μπορούσαν πλέον να προσκομίσουν, το 2000, απόδειξη περί του ότι, το 1983, είχαν αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προκειμένου να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος, μολοντί ορισμένοι παραγωγοί SLOM 1983 οι οποίοι διέθεταν ακόμη, κατά τύχη, ορισμένες αποδείξεις τις προσκόμισαν στην Επιτροπή με κάθε επιφύλαξη περί του αν υποχρεούνταν να το πράξουν. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έκρινε τις αποδείξεις επαρκείς σε μικρό μόνον αριθμό περιπτώσεων, οι οποίες κατέληξαν στην καταβολή αποζημιώσεως χωρίς άλλη παρέμβαση της δικαιοσύνης.
- 93 Επί του σημείου αυτού, ο ενάγων επισημαίνει ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, δεν ήταν αναγκαίο να προσκομισθούν έγγραφα προς στήριξη αιτήσεως για τη χορήγηση ποσοστώσεως ή αιτήσεως για την καταβολή αποζημιώσεως. Προσθέτει ότι οι σημερινές απαιτήσεις ως προς τα αποδεικτικά στοιχεία, δέκα και πλέον έτη μετά τα πραγματικά περιστατικά, προβλήθηκαν μετά τη λήξη της ισχύος της νομικής υποχρεώσεως την οποία υπέχουν οι παραγωγοί να διατηρούν τα λογιστικά τους στοιχεία και μετά από πλείονες αναδιοργανώσεις στο πλαίσιο του ολλανδικού Υπουργείου Γεωργίας το οποίο, για τον λόγο αυτόν, δεν μπορεί πλέον να παράσχει πληροφοριακά στοιχεία.
- 94 Εξάλλου, ο ενάγων παρατηρεί ότι η Επιτροπή επισημαίνει ότι «δέχθηκε κατά το παρελθόν» ότι οι παραγωγοί που έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς θεωρούνταν ότι είχαν την πρόθεση, μόλις έληγε η ισχύς της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας, να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος. Διευκρινίζει ότι η Επιτροπή ουδέποτε προέβαλε απαιτήσεις προς τους παραγωγούς SLOM 1983 οι οποίοι έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς, όσον αφορά τη συμπληρωματική απόδειξη της προθέσεώς τους να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος, πριν αρχίσει διαπραγματεύσεις, το 2000, με τον δικηγόρο των Ολλανδών παραγωγών SLOM ως προς την εκτέλεση της αποφάσεως Mulder III, προπαρατεθείσας στη σκέψη 20.
- 95 Τρίτον, ο ενάγων αμφισβητεί τον εμμέσως προβληθέντα από το Συμβούλιο ισχυρισμό ότι δεν του προσφέρθηκε αποζημίωση από την Επιτροπή δυνάμει του

κανονισμού 2330/98, διότι δεν απέδειξε την πρόθεσή του να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας. Δεδομένου ότι ο κανονισμός 2330/98 αφορούσε αποκλειστικώς τους παραγωγούς SLOM έναντι των οποίων δεν είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως ευθύνη της Κοινότητας, δεν μπορούσε να αφορά τους παραγωγούς οι οποίοι, όπως ο ίδιος, είχαν ήδη επιτύχει την εκ μέρους της Κοινότητας αναγνώριση της ευθύνης της.

- 96 Επιπλέον, ο ενάγων φρονεί ότι πρόκειται περί ανακριβούς ισχυρισμού. Αφενός, υποδηλώνεται ότι η απόδειξη της προθέσεως επαναλήψεως της παραγωγής γάλακτος κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεως περί μη εμπορίας άσκησε επιρροή στην απόφαση να απευθυνθούν προσφορές αποζημιώσεως δυνάμει του κανονισμού 2330/98.
- 97 Αφετέρου, η Επιτροπή, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και μετά την έκδοση της αποφάσεως Böcker-Lensing, προπαρατεθείσας στη σκέψη 18, απηύθυνε προσφορές αποζημιώσεως δυνάμει του κανονισμού 2330/98 χωρίς να θέσει προϋποθέσεις, ιδίως όσον αφορά την απόδειξη της προθέσεως επαναλήψεως της παραγωγής γάλακτος, προς τους Ολλανδούς παραγωγούς SLOM 1983 έναντι των οποίων είχε αρνηθεί να αναγνωρίσει την ευθύνη της Κοινότητας λόγω της μη χορηγήσεως οριστικής ποσότητας αναφοράς.
- 98 Ο ενάγων επισημαίνει ότι τούτο συνέβη, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση των εναγόντων J. I. M., W. Spikker και T. J. W. Kraaienvanger της υποθέσεως T-533/93, οι οποίοι έλαβαν προσφορές αποζημιώσεως δυνάμει του κανονισμού 2330/98 στις 29 Απριλίου 1999 και τον Μάιο του 2000 αντιστοίχως.
- 99 Επιπλέον, πριν ακόμη εκδοθεί ο κανονισμός 2330/98, η Επιτροπή διαβίβασε προσφορές αποζημιώσεως σε μερικούς Ολλανδούς παραγωγούς SLOM 1983, όπως ο ενάγων W. Brouwer (υπόθεση T-533/93), στον οποίο διαβιβάσθηκε προσφορά αποζημιώσεως το 1997 και, κατόπιν της αποδοχής της προσφοράς, του καταβλήθηκε αποζημίωση τον Απρίλιο του 1999.

- 100 Κατά τον ενάγοντα, τα ανωτέρω εκτεθέντα πραγματικά περιστατικά αποδεικνύουν ότι, σύμφωνα με σταθερή γραμμή συμπεριφοράς, ακόμη και μετά τη λήξη της προθεσμίας του κανονισμού 2187/93, καθώς και μετά την έκδοση της απόφασης Böcker-Lensing, προπαρατεθείσας στη σκέψη 18, η Επιτροπή εξακολούθησε να απευθύνει νέες προσφορές αποζημίωσης στους παραγωγούς SLOM 1983 έναντι των οποίων η ευθύνη της Κοινότητας αναγνωρίστηκε μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, λόγω του ότι οι παραγωγοί αυτοί είχαν τύχει οριστικής ποσότητας αναφοράς μόνο μετά τη λήξη των προθεσμιών του κανονισμού 2187/93.
- 101 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θεωρούν ότι οι προϋποθέσεις θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας δεν πληρούνται εν προκειμένω και, επομένως, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 102 Υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας από ζημιές προκληθείσες από τα κοινοτικά όργανα, την οποία προβλέπει το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, γεννάται μόνον εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων που αφορούν τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτόμενης συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς και της ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 1971, 4/69, Lütticke κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 769, σκέψη 10, και της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 197/80 έως 200/80, 243/80, 245/80 και 247/80, Ludwigshafener Walzmühle κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 3211, σκέψη 18· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Δεκεμβρίου 1995, T-481/93 και T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2941, σκέψη 80· Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 39, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 38, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψη 43, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 41).
- 103 Όσον αφορά την κατάσταση των παραγωγών γάλακτος που ανέλαβαν δέσμευση μη εμπορίας, η Κοινότητα υπέχει ευθύνη έναντι κάθε παραγωγού που υπέστη ζημία

λόγω του ότι εμποδίστηκε να παραγάγει γάλα κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 857/84 (απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, σκέψη 22). Η ευθύνη αυτή στηρίζεται στην παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 40, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 39, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 45 έως 47, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 42).

- 104 Πάντως, δεν επιτρέπεται η επίκληση της αρχής αυτής κατά κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως παρά μόνον εφόσον η ίδια η Κοινότητα δημιούργησε προηγουμένως κατάσταση που μπορούσε να δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 1992, C-177/90, Kühn, Συλλογή 1992, σ. I-35, σκέψη 14· αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 41, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 40, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 45 έως 47, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 43).
- 105 Επομένως, ο επιχειρηματίας ο οποίος ωθήθηκε με πράξη της Κοινότητας να αναστείλει την εμπορία γαλακτος για ορισμένη περίοδο, χάριν του γενικού συμφέροντος και έναντι καταβολής πριμοδοτήσεως, μπορεί θεμιτώς να προσδοκά ότι δεν θα υποστεί, με τη λήξη της υποχρεώσεώς του, περιορισμούς που θα τον θίγουν ιδιαιτέρως λόγω ακριβώς του γεγονότος ότι έκανε χρήση των δυνατοτήτων που του παρείχε η κοινοτική ρύθμιση (αποφάσεις Mulder I, προπαρατεθείσα στη σκέψη 6, σκέψη 24, και von Deetzen, προπαρατεθείσα στη σκέψη 6, σκέψη 13). Αντίθετα, η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν απαγορεύει την επιβολή, στο πλαίσιο συστήματος όπως το σύστημα της συμπληρωματικής εισφοράς, περιορισμών στους παραγωγούς που να αποτελούν συνάρτηση του γεγονότος ότι οι παραγωγοί αυτοί δεν εμπορεύθηκαν γάλα, ή εμπορεύθηκαν μικρή ποσότητα, κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης περιόδου πριν από την έναρξη της ισχύος του εν λόγω συστήματος, κατόπιν αποφάσεως που έλαβαν ελεύθερα και χωρίς να ενθαρρυνθούν προς τούτο με πράξη της Κοινότητας (αποφάσεις Kühn, προπαρατεθείσα στη σκέψη 104, σκέψη 15, Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 42, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 41, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 45 έως 47, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 44).

- 106 Επιπλέον, από την απόφαση Spragl, προπαρατεθείσα στη σκέψη 11, προκύπτει ότι η Κοινότητα δεν μπορούσε, χωρίς να παραβιάσει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, να αποκλείσει αυτόματα από τη χορήγηση των ποσοστώσεων όλους τους παραγωγούς των οποίων οι δεσμεύσεις μη εμπορίας ή μετατροπής είχαν λήξει το 1983, ιδιαιτέρως αυτούς οι οποίοι, όπως ο K. Spragl, δεν μπόρεσαν να αρχίσουν εκ νέου την παραγωγή γάλακτος για λόγους αναγόμενους στη δέσμευσή τους (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 43, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 42, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψη 53, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 45). Έτσι, το Δικαστήριο δέχτηκε, με τη σκέψη 13 της αποφάσεως αυτής, τα εξής:

«[Ο] κοινοτικός νομοθέτης μπορούσε νομίμως να καθορίσει προθεσμία αναφορικά με τη λήξη της περιόδου μη εμπορίας ή μετατροπής των ενδιαφερομένων, με σκοπό να αποκλείσει τη δυνατότητα εφαρμογής των ευεργετικών διατάξεων [περί χορηγήσεως ειδικής ποσότητας αναφοράς] υπέρ εκείνων των παραγωγών που δεν είχαν παραδώσει γάλα κατά τη διάρκεια ολοκλήρου ή μέρους του οικείου έτους αναφοράς για λόγους ασχέτους προς την ανάληψη υποχρέωσης μη εμπορίας ή μετατροπής. Αντίθετα, η αρχή της [προστασίας της] δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως ερμηνεύθηκε με τις προαναφερθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου, εμποδίζει τον καθορισμό μιας τέτοιας προθεσμίας υπό συνθήκες οι οποίες επιφέρουν τον αποκλεισμό από τη δυνατότητα εφαρμογής των [εν λόγω] ευεργετικών διατάξεων και των παραγωγών που δεν παρήγαγαν γάλα κατά τη διάρκεια ολοκλήρου ή μέρους του έτους αναφοράς σε εκτέλεση υποχρέωσης αναληφθείσας δυνάμει του κανονισμού 1078/77.»

- 107 Επομένως, ευλόγως συνάγεται από την ανωτέρω απόφαση ότι οι παραγωγοί η δέσμευση των οποίων έληξε το 1983 μπορούν βάσιμα να στηρίξουν την αγωγή τους αποζημιώσεως στην παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μόνον αν αποδείξουν ότι οι λόγοι για τους οποίους δεν επανέλαβαν την παραγωγή γάλακτος κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς συνδέονται με το γεγονός ότι διέκοψαν την παραγωγή αυτή για ορισμένο χρονικό διάστημα και ότι τους ήταν αδύνατο, για λόγους οργάνωσης της εν λόγω παραγωγής, να την επαναλάβουν αμέσως (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 45, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 44, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 62 και 63, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 47).

- 108 Περαιτέρω, από την απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, σκέψη 23, προκύπτει ότι η ευθύνη της Κοινότητας εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι οι παραγωγοί έχουν σαφώς εκδηλώσει την πρόθεσή τους να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς τους περί μη εμπορίας. Πράγματι, οι παραγωγοί SLOM, για να μπορούν να στηρίξουν δικαίωμα αποζημιώσεως επί του παρανόμου για το οποίο κρίθηκαν άκυροι οι κανονισμοί που διαμόρφωσαν την κατάσταση τους, πρέπει να έχουν εμποδιστεί να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος. Τούτο σημαίνει ότι οι παραγωγοί των οποίων η δέσμευση έληξε πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 857/84 έπρεπε να έχουν επαναλάβει την παραγωγή αυτή ή, τουλάχιστον, να έχουν λάβει σχετικά μέτρα, όπως είναι η πραγματοποίηση επενδύσεων ή επισκευών ή η συντήρηση του αναγκαίου για την εν λόγω παραγωγή εξοπλισμού (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 46, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 45, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 89 έως 91, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 48).
- 109 Αν ένας παραγωγός δεν εκδήλωσε την πρόθεση αυτή, δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη δυνατότητα να αρχίσει εκ νέου την παραγωγή γάλακτος οποτεδήποτε στο μέλλον. Υπό τις συνθήκες αυτές, η θέση του δεν διαφέρει από τη θέση των επιχειρηματιών εκείνων που δεν παρήγαν γάλα και οι οποίοι, μετά τη θέσπιση του καθεστώτος των γαλακτοκομικών ποσοτώσεων το 1984, εμποδίζονται να αρχίσουν τέτοια παραγωγή. Πράγματι, κατά παγία νομολογία, στον τομέα των κοινών οργανώσεων αγορών, το αντικείμενο των οποίων επιβάλλει τη συνεχή προσαρμογή στη μεταβαλλόμενη οικονομική κατάσταση, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν δικαιολογημένα να προσδοκούν ότι δεν θα θεσπιστούν κανόνες της πολιτικής αγορών ή της διαρθρωτικής πολιτικής που να τους επιβάλλουν περιορισμούς (βλ. αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 47, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 46, και την παρατιθέμενη νομολογία, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 99 έως 102, και απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 49).
- 110 Εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ο ενάγων δεν επανέλαβε την παραγωγή γάλακτος μεταξύ της ημερομηνίας λήξεως της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας, την 1η Οκτωβρίου 1983, και της ημερομηνίας ενάρξεως ισχύος του καθεστώτος ποσοτώσεων, την 1η Απριλίου 1984, για να είναι βάσιμο το αίτημά

του αποζημιώσεως πρέπει να αποδείξει ότι είχε την πρόθεση να επαναλάβει την παραγωγή αυτή κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας και ότι περιήλθε σε αδυναμία να το πράξει λόγω της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 857/84 (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 48, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 47, επιβεβαιωθείσες με την απόφαση Bouma και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 26, σκέψεις 99 έως 102).

- 111 Πρώτον, διαπιστώνεται συναφώς ότι ο ενάγων δεν απέδειξε ότι ήρθε σε επαφή με τις εθνικές αρχές προκειμένου να του χορηγηθεί ποσότητα αναφοράς το 1984, κατά την έναρξη ισχύος του καθεστώτος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, ούτε ότι προέβη σε άλλα διαβήματα ικανά να αποδείξουν την πρόθεσή του να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας.
- 112 Όσον αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία περί της προθέσεως του ενάγοντος να επαναλάβει τη δραστηριότητά του ως παραγωγού γάλακτος κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας, διαπιστώνεται, κατ' αρχάς, ότι, με το ηλεκτρονικό του μήνυμα της 20ής Ιανουαρίου 2003, το οποίο προσκομίσθηκε κατόπιν αιτήματος του Πρωτοδικείου, ο σύμβουλος του ενάγοντος ισχυρίζεται ότι επέλεξε την υπό κρίση υπόθεση ως αντιπροσωπευτική κατά το μέτρο που ο ενάγων δεν ήταν πλέον σε θέση να αποδείξει ότι το 1983 έλαβε μέτρα για την επανάληψη της παραγωγής, οπότε η επίλυση της υπό κρίση υποθέσεως εξαρτάται αποκλειστικά από το ζήτημα ποια είναι η νομική κατάσταση των παραγωγών που έλαβαν προσφορά αποζημιώσεως και την απέρριψαν.
- 113 Περαιτέρω, αν, αντιθέτως προς την άποψη των εναγομένων, ο ενάγων θεωρεί ότι η προαναφερθείσα απόδειξη δεν είναι πλέον δυνατό να προσκομισθεί, κατά το μέτρο που το αρμόδιο ολλανδικό υπουργείο δεν μπορεί πλέον να παράσχει πληροφοριακά στοιχεία, γεγονός παραμένει ότι, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο ενάγων απάντησε ότι δεν προέβη σε κανένα διάβημα προκειμένου να του παρασχεθούν αυτά τα πληροφοριακά στοιχεία.

- 114 Τέλος, ο ενάγων επισήμανε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι, μετά το 1983 και μέχρι το τέλος του 1984, συνέχισε να διατηρεί σε καλή κατάσταση τους στάβλους και τους βοσκοτόπους, διότι ήθελε να επαναλάβει σε δεδομένη στιγμή τη γαλακτοπαραγωγή. Ο ενάγων προσέθεσε ότι, λόγω του συστήματος των γαλακτοκομικών ποσοστώσεων, προέβη στη μίσθωση των γαιών του με διαδοχικές ετήσιες συμβάσεις, δεδομένου ότι είχε την πρόθεση να επαναλάβει τη γαλακτοπαραγωγή κατά τη διάρκεια του θέρους του 1984.
- 115 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω στοιχείων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ενδεχόμενη πρόθεση του ενάγοντος να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος μετά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας δεν βασίζεται σε κανένα αντικειμενικό στοιχείο, αλλά μόνο στις δικές του δηλώσεις, τούτο δε παρόλον ότι διέθετε έξι μήνες για να αναλάβει απτές πρωτοβουλίες για την επανάληψη αυτή.
- 116 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα του ενάγοντος περί των δήθεν διαφορών μεταξύ της δικής του καταστάσεως και αυτής των εναγόντων των υποθέσεων που αφορούν οι αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, υπό την έννοια ότι, αντιθέτως προς την περίπτωση του, οι E. Bouma και B. Beusmans εξακολουθούν να μην έχουν τύχει οριστικής ποσότητας αναφοράς, ενώ ο B. Böcker-Lensing έτυχε ποσότητας αναφοράς μόλις το 1995, παρατηρείται ότι το γεγονός ότι χορηγήθηκε στον ενάγοντα προσωρινή ποσότητα αναφοράς κατά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1639/91 δεν συνεπάγεται ότι αυτός δικαιούται να αποζημιωθεί στο πλαίσιο της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 49, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 48).
- 117 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η χορήγηση ποσοστώσεων προβλέπεται από κανονισμούς του Συμβουλίου και της Επιτροπής που έχουν σκοπό να επανορθώσουν κατάσταση προκληθείσα από προηγούμενη παράνομη πράξη. Ο νομοθέτης, για να διασφαλίσει ότι οι ποσοστώσεις θα είναι προς όφελος αυτών που έχουν πραγματικά την πρόθεση να παράγουν γάλα και να εμποδίσει τους παραγωγούς να τις ζητήσουν με αποκλειστικό σκοπό να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη, εξάρτησε τη χορήγησή τους από ορισμένες προϋποθέσεις (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 51, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 50).

- 118 Το γεγονός ότι δεν χορηγήθηκε σε παραγωγό ποσόστωση επειδή δεν πληρούσε, κατά την υποβολή της αιτήσεώς του, τις προβλεπόμενες στην κοινοτική νομοθεσία προϋποθέσεις προς θεραπεία της ακυρότητας του κανονισμού 857/84 δεν αποκλείει, κατά τον χρόνο λήξεως ισχύος της δεσμεύσεώς του, ο παραγωγός αυτός να είχε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη δυνατότητα επαναλήψεως της παραγωγής γάλακτος και, συνεπώς, να δικαιούται αποζημιώσεως κατά τις τεθείσες με την απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13, προϋποθέσεις. Αντιθέτως, είναι επίσης δυνατό οι παραγωγοί να μη θέλησαν να επαναλάβουν την παραγωγή γάλακτος κατά τη λήξη της δεσμεύσεώς τους και να τους χορηγήθηκε ποσότητα αναφοράς ορισμένα έτη αργότερα, καθόσον πληρούσαν τις τότε απαιτούμενες προϋποθέσεις (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 52, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 51).
- 119 Συνεπώς, το γεγονός ότι ο ενάγων έτυχε μεταγενέστερα προσωρινής ποσότητας αναφοράς, η οποία στη συνέχεια μετατράπηκε σε οριστική ποσότητα αναφοράς, δεν αποδεικνύει, καθαυτό, ότι κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς του περί μη εμπορίας είχε την πρόθεση να επαναλάβει την παραγωγή γάλακτος (αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 53, και Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, σκέψη 52).
- 120 Τέλος, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα του ενάγοντος ότι ο κανονισμός 2187/93 αφορούσε όλους τους παραγωγούς γάλακτος που μπορούσαν να αξιώσουν αποζημίωση βάσει της αποφάσεως Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13, και εξέφραζε την εκ μέρους της Κοινότητας ρητή αναγνώριση της ευθύνης της έναντι των παραγωγών οι οποίοι έτυχαν οριστικής ποσότητας αναφοράς δυνάμει των κανονισμών 764/89 και 1639/91, μεταξύ των οποίων και ο ίδιος, ο οποίος, επιπλέον, έλαβε ατομική προσφορά αποζημιώσεως δυνάμει του κανονισμού 2187/93.
- 121 Συναφώς, διαπιστώνεται, πρώτον, ότι, αντιθέτως προς όσα ισχυρίζεται ο ενάγων, τα κοινοτικά όργανα δεν γνωστοποίησαν με την ανακοίνωση της 5ης Αυγούστου 1992 ότι επρόκειτο να αποζημιώσουν όλους τους ενδιαφερομένους παραγωγούς SLOM. Στην πραγματικότητα, περιόρισαν ρητώς τη δυνατότητα αποζημιώσεως στην αποζημίωση «κάθε παραγωγού [...] ο οποίος έχει υποστεί ζημία επανορθ[ώσιμη]

κατά την έννοια της [...] απόφασης [Mulder II, προπαρατεθείσας στη σκέψη 13] λόγω του γεγονότος ότι δεν μπόρεσε να λάβει σε εύθετο χρόνο ποσόστωση γάλακτος [κατόπιν] της συμμετοχής του στο καθεστώς που θεσπίστηκε από τον κανονισμό [...] 1078/77 και ο οποίος πληροί πραγματικά τα κριτήρια και τους όρους που προκύπτουν από την απόφαση αυτή».

122 Δεύτερον, ο κανονισμός 2187/93 είχε ως σκοπό να προβλέψει συλλογικό διακανονισμό υπέρ των παραγωγών SLOM που ανταποκρίνονταν σε ορισμένα κριτήρια. Ο κανονισμός αυτός αναφέρει ρητώς, αφενός, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του, ότι ο μεγάλος αριθμός των δυνάμει δικαιούχων αποκλείει το ενδεχόμενο να ληφθεί υπόψη κάθε ατομική περίπτωση και, αφετέρου, στην τελευταία αιτιολογική σκέψη και στο άρθρο 14, ότι η μη αποδοχή της προσφοράς αποζημιώσεως που απευθύνθηκε προς τους παραγωγούς γάλακτος σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού συνιστά απόρριψη της κοινοτικής προσφοράς και έχει ως συνέπεια ότι η προσφορά αυτή δεν δεσμεύει πλέον στο μέλλον τα οικεία κοινοτικά όργανα. Στην περίπτωση αυτή, η υποχρέωση αποζημιώσεως που υπέχει η Κοινότητα πρέπει να διαπιστωθεί κατά περίπτωση από δικαστήριο.

123 Από το γράμμα του κανονισμού 2187/93, ειδικότερα δε από τη μνεία του ότι οι ατομικές καταστάσεις δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη λόγω του σημαντικού αριθμού των ενδεχομένων ενδιαφερομένων παραγωγών, προκύπτει σαφώς ότι η προσφορά αποζημιώσεως την οποία αφορά ο κανονισμός αυτός αποτελούσε προσπάθεια συλλογικής και εφάπαξ συλλογικής διευθετήσεως ενός συνόλου καταστάσεων που απορρέουν από την εφαρμογή του κανονισμού 857/84, σύμφωνα με τις γενικές παραμέτρους που προέβλεψε η απόφαση Mulder II, προπαρατεθείσα στη σκέψη 13. Η προσφορά αυτή καθεαυτήν δεν συνεπάγεται, εξ ορισμού, την αναγνώριση ευθύνης έναντι εκάστου των ενδεχομένων ενδιαφερομένων παραγωγών.

124 Όπως έχει κρίνει το Πρωτοδικείο, το γεγονός ότι κατ' εφαρμογή του κανονισμού 2187/93 έγινε στον ενάγοντα προσφορά αποζημιώσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απόδειξη της συνδρομής των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη θεμελίωση της ευθύνης της Κοινότητας για την προβαλλομένη εν προκειμένω ζημία, υπό την έννοια της παρατιθέμενης στη σκέψη 102 της παρούσας αποφάσεως νομολογία. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός αυτός είχε τον χαρακτήρα συμβιβαστικής προτάσεως προς ορισμένους παραγωγούς, της οποίας η αποδοχή ήταν προαιρετική και

αποτελούσε την εναλλακτική λύση σε σχέση με τη δικαστική επίλυση της διαφοράς. Εφόσον δεν αποδεχόταν την προσφορά, ο παραγωγός εξακολουθούσε να έχει το δικαίωμα προς άσκηση αγωγής αποζημίωσης δυνάμει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (βλ. απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 69, και την παρατιθέμενη νομολογία).

- 125 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο ενάγων, απορρίπτοντας την προσφορά που του έγινε στο πλαίσιο του κανονισμού 2187/93, έθεσε εαυτόν εκτός του πλαισίου που διαμόρφωσε ο κανονισμός αυτός και ότι επομένως φέρει το βάρος αποδείξεως της συνδρομής των αναγκαίων προϋποθέσεων για τη θεμελίωση της ευθύνης της Κοινότητας (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση Gosch κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 59, σκέψη 70).
- 126 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο ενάγων δεν μπορεί να προβάλει, στο πλαίσιο της παρούσας ένδικης διαδικασίας, τη δήθεν αναγνώριση ευθύνης εκ μέρους της Κοινότητας, λόγω του ότι έλαβε προσφορά αποζημίωσης γενομένη δυνάμει του κανονισμού 2187/93. Συνεπώς, δεν μπορεί ομοίως να επικαλεσθεί λυσιτελώς τη συμπεριφορά του Συμβουλίου και της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν με τους εκπροσώπους των παραγωγών SLOM, μέχρι το 2000, για να επικαλεσθούν την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης απαγορεύουσας στους εναγομένους να αμφισβητήσουν την ευθύνη τους στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.
- 127 Πράγματι, τόσο η προσφορά αποζημίωσης όσο και η προπεριγραφείσα συμπεριφορά εντάσσονται στο πλαίσιο της απόπειρας φιλικού και συλλογικού διακανονισμού, βάσει της οποίας προτάθηκε αποζημίωση σε ορισμένους παραγωγούς. Το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, όσον αφορά τη συγκεκριμένη κατάσταση ενός παραγωγού SLOM, δεν μπορεί να δεσμεύεται κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τον φιλικό και συλλογικό διακανονισμό.
- 128 Συνεπώς, ο ενάγων δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι έλαβε προσφορά αποζημίωσης από τις ολλανδικές αρχές, δυνάμει του κανονισμού 2187/93, συνεπάγεται τη ρητή αναγνώριση ευθύνης εκ μέρους της Κοινότητας και ότι το

γεγονός ότι, αντιθέτως προς τους ενάγοντες των υποθέσεων τις οποίες αφορούν οι αποφάσεις Bouma, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, Beusmans, προπαρατεθείσα στη σκέψη 22, και Böcker-Lensing, προπαρατεθείσα στη σκέψη 18, αυτός έλαβε μια τέτοια προσφορά τον διακρίνει από τους ενάγοντες αυτούς και τον απαλλάσσει από την υποχρέωση να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία περί του ότι είχε την πρόθεση να επαναλάβει την παραγωγή κατά τη λήξη ισχύος της δεσμεύσεώς του.

129 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο ενάγων δεν απέδειξε την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του κανονισμού 857/84 και της προβληθείσας ζημίας. Κατά συνέπεια, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η ευθύνη της Κοινότητας δεν μπορεί να θεμελιωθεί έναντι του ενάγοντος λόγω της εφαρμογής του κανονισμού 857/84, χωρίς να είναι ανάγκη να ελεγχθεί αν πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της ευθύνης αυτής.

130 Επομένως, παρέλκει και η εξέταση του ζητήματος της παραγραφής.

131 Συνεπώς, η αγωγή, όσον αφορά τον ενάγοντα J. C. Blom, πρέπει να απορριφθεί. Στην ίδια υπόθεση, το Πρωτοδικείο επιφυλάσσεται να αποφανθεί επί της αγωγής όσον αφορά τους ενάγοντες των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται στο παράρτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

132 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο ενάγων ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή όσον αφορά τον ενάγοντα J. C. Blom.**
- 2) Καταδικάζει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.**
- 3) Στην ίδια υπόθεση, το Πρωτοδικείο επιφυλάσσεται να αποφανθεί επί της αγωγής όσον αφορά τους ενάγοντες των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται στο παράρτημα.**

Βηλαράς

Martins Ribeiro

Jürimäe

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 30 Μαΐου 2006.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

M. Βηλαράς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ονόματα των λοιπών εναγόντων της υποθέσεως T-87/94

- B. A. Kokkeler, κάτοικος Denekamp (Κάτω Χώρες)

- H. Rossel, κάτοικος Zutphen (Κάτω Χώρες)

- A. J. Keurhorst, κάτοικος Nijbroek (Κάτω Χώρες)

- A. J. Scholten, κάτοικος De Krim (Κάτω Χώρες)

- G. E. J. Wilmink, κάτοικος Ambt-Delden (Κάτω Χώρες)